

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlkokula Hazırbulunuşluk Düzeyleri

First Grade Students' Readiness Levels for Primary School in the Views of Classroom Teachers

Özge Yıldız BİLGE¹

Ceren ÇEVİK KANSU²

¹Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye

²On dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Samsun, Türkiye

Öz

Çocuğun okul ortamına fiziksel, duygusal, psikolojik olarak uyum sağlayabilmesi ve kendini iyi hissedebilmesi için bir olgunluğa ulaşmış olabilmemesi gerekmektedir. Bu çalışmada ilköğretim 1. sınıf düzeyindeki öğrencilerin hazırbulunuşluklarının birçok değişken açısından incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın yürütülmesinde tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırma evreni 2020-2021 öğretim yılında Samsun ilindeki ilköğretim 1. sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinden meydana gelmektedir. Araştırmada veri toplama araçları olarak İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği ve araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde kullanılan testler; parametrik olarak bağımsız gruplar için t testi, nonparametrik olarak Kruskal Wallis H testi ile Mann Whitney U testidir. Araştırmada, ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin ilköğretim hazırbulunuşluk düzeylerinin okula başlamadan önce sanatsal, sportif faaliyetlere katılma durumları, okula başlama ayları, anne ile babanın eğitim durumları, ailenin kaçınıcı çocuğu oldukları, annenin çalışma durumu, veli ile evde etkinlik yapma durumu ve ailenin teknolojiyi kullanma sürelerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ancak öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim hazırbulunuşlukları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Elde edilen bulgulara göre ailenin ilk çocuğu olanların okula hazırbulunuşluk düzeyleri diğerlerinden daha yüksek bulunurken, bu değişkenin ilköğretim hazırbulunuşluk düzeyini belirlemede anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Okul öncesinde sanatsal, sportif kurslara katılan çocukların, katılmayanlara göre; velisi ile evde etkinlik yapan çocukların yapmayanlara göre daha iyi hazırbulunuşluğa sahip oldukları ve

Anahtar Kelimeler: İlkokula hazırbulunuşluk, ilköğretim birinci sınıf öğrencileri.

ABSTRACT

A child is expected to reach school maturity before starting primary school in order to benefit from school experiences at a higher level. It is purposed analyzing first class primary school students' readiness level to primary school according to various factors at this investigation from different perspectives. The investigation is conducted using Survey model. The population of this investigation first class primary school tutors constitutes serving in Samsun province in 2020-2021 Education year. Data were collected using Readiness for Primary School Scale and Personal Information Form. It is utilized Kruskal Wallis H test in data Analysis t test and Mann Whitney U test for independent groups. It is determined expressive distinctions in investigation according to the readiness level of first class primary school students' participating states to artistic and athletic activities in preschool they start to school, starting month school, educational status of parents, employment status of mother, which Child of Family, the state of doing activity with parents at home and parent's occupancy of technology. But it is not determined an expressive distinction between the readiness level of students to primary school to their genders. Considering the role of birth order, primary school readiness of students who were the first child of the family were found to be higher than the others. However, this variable did not make a significant difference in predicting the level of readiness for primary school. It is concluded that the students participating to artistic and Athletic courses to nonparticipating; doing activity with their parents at home to who does not

Geliş Tarihi/Received 13.04.2022
Kabul Tarihi/Accepted 31.07.2023
Yayın Tarihi/Publication Date 05.06.2024

Sorumlu Yazar/Corresponding author:
Ceren ÇEVİK KANSU
E-mail: ceren.ckansu@omu.edu.tr
Cite this article: Bilge, Ö. Y., & Çevik-Kansu, C. (2024). First grade students' readiness levels for primary school in the views of classroom teachers. *Educational Academic Research*, 53, 21-39.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

have better readiness and with the decreasing of occupancy of technology the readiness level increases.

Keywords: Readiness to primary school, first grade primary school students.

Giriş

İlkokula başlamak çoğu zaman çocuklar için hayallerinden birinin gerçekleşmesidir. Çocuklar yaşça büyük abi ve/veya ablalarından, komşu çocuklarından, büyüklerinden gözlemledikleri şekilde okula başlamanın hevesi içindedirler. Zihinlerinde oluşturdukları okul kavramı ile ilkokula başladıklarında karşılaştıkları birbirini tutmayabilir. Çocuklar okulu sadece oyun ve arkadaşlarla ilişkilendirebilirler. Bu durumda derslerle karşı karşıya kalan çocukta duygu karmaşası ve hayal kırıklığı oluşabilir. Bu yüzden çocukların ilkokula başlarken hazırbulunuşlukları çok önemlidir. Beklentilerinin karşılanabilmesi için uygun ortamların oluşturulması ve öğrencilerin bu duruma hazırlanması okul ile kurulacak olan bağın güçlendirilmesi açısından gereklidir.

Çocuğun kendini güvende hissettiği aile ortamından çıkarak yeni bir ortama adım atması, ortamın gerektirdiği sorumlulukları üstlenilmesi ve yeni deneyimler elde etmesi, onun belli bir hazırbulunuşluk düzeyinde olmasını gerektirir (Erkan, 2011). Çocuklar geçmişteki sosyal, duygusal, psikolojik, aile ve çevre yaşantılarına, okula başlamadan önce edindikleri deneyimlere göre yaşarlar. Okulla birlikte yaşayacakları süreç bu deneyimler sayesinde başarılı ya da başarısız olarak ilerleme gösterebilir (Bilgili, 2007). Bu başarılı ya da başarısız olma durumu ilerideki öğrenim hayatlarını etkileyeceğinden, çocuğun okula başlamada her anlamda yeterince desteklenmesi gerekmektedir.

İlkokula hazırbulunuşluk sadece okuma yazmayı öğrenmek için hazır olmak demek değildir. Çocuğun okul ortamına fiziksel, duygusal, psikolojik olarak uyum sağlayabilmesi ve kendini iyi hissedebilmesi için bir olgunluğa ulaşmış olması gerekmektedir. Hazırbulunuşluk, bireyin karşılaştığı görevleri zorluk çekmeden tamamlaması için gereken nitelikleri kendinde bulundurmasıdır (Erkan, 2011). Okul olgunluğu ise çocuğun çeşitli gelişim alanları bakımından öğrenme anlamında gereken seviyeye erişmesi ve başarıyla yerine getirebilmek adına hazır olmasıdır (Ülkü, 2007). İlkokula başlayan çocuğun okul yaşantılarından üst düzeyde verim alabilmesi için okul olgunluğuna ulaşması beklenen bir durumdur. Bu okul olgunluğuna ulaşma süresi bireyden bireye farklılık gösterir. Bu farklılığın nedenleri alan yazına göre etkili olduğu düşünülen değişkenler incelenerek giderilebilir. Hangi değişkenin okul olgunluğuna ulaşmada ne derece etkili olduğunu belirlemek bu süreci desteklemek adına önemlidir. Alan yazında ilkokula başlayacak çocuğun hazırbulunuşluğunu etkileyen faktörler genel olarak cinsiyet

(Cinkılıç, 2009; Erkan & Kırca, 2010), yaş (Esaspehlivan, 2006; Güzel & Özyurt, 2018), anaokuluna gitme durumu (Yavuzer, 2018; Tekin & Koçyiğit 2020), anaokuluna devam etme süresi (Dağlı, 2007; Bütün Ayhan, 2008), ailenin eğitim durumu (Atış Akyol, 2015; McBryde ve ark., 2004) ve çalışma durumudur (Alpgan, Kara & Yılmaz, 2018; Tekin & Koçyiğit, 2020).

Okul öncesi eğitim alan öğrenciler, öncelikle ev dışında bir ortamda uzun süreli vakit geçirirler ve sosyal olarak bir çevre edinirler. Okul süreci başladığında ise çocukların ailelerinden ayrı şekilde vakit geçirmeleri gerekecektir. Bu durum onların bazı davranışları kendilerinin kontrol edebilmesini ve öz düzenleme becerisi kazanmalarını sağlayabilecektir. Öz düzenlemelerini dikkat ve dürtüleri ile aynı doğrultuda gerçekleştirebilen ve buna bağlı olarak duygularına olumlu katkı sağlayan çocukların ilkokula daha kolay uyum sağlayabildiği ve sorumluluklarını daha uygun bir şekilde yerine getirebildikleri sonucuna ulaşılmıştır (Tekin & Koçyiğit, 2020). Yeşil'in (2008) yapmış olduğu çalışmada okul öncesinde alınan eğitimlerin öğrencilerin ilkokulun 1. sınıf kademesinde okula uyumlarını kolaylaştırdığı tespit edilmiştir. Yavuzer (2018) de öğrenci için okul öncesi eğitimin onların ilkokula hazırbulunuşluklarını olumlu açıdan etkilediğini ve gerekli olduğunu vurgulamıştır.

Çocuk doğumundan itibaren anne ve babasıyla sürekli olarak birliktedir. Bu yüzden öğrenme ile ilgili ilk adımlarını onlarla birlikte atmaktadır (Uzun & Alat, 2017). Doğal olarak ailenin deneyimleri, çocuklarıyla geçirdikleri kaliteli vakitler, eğitim durumları çocuklarının ilkokula hazırbulunuşluklarını etkilemektedir. Atış Akyol'un (2015) yaptığı çalışmada ebeveynlerin mevcut eğitim düzeylerinin artması ile çocukların okula hazırbulunuşluklarının da arttığı kanaatine varılmıştır. Konu ile ilgili olarak McBryde ve arkadaşları (2004) da çocukların okula hazırbulunuşluklarının anne-babaların algılarından yüksek düzeyde etkilendiğini bildirmişlerdir. Okula başlayacak olan çocuğun evde anne ve babasının yanı sıra kardeşlerinin de etkisi büyük olabilir. Abisi ya da ablası okula giden çocuk, onun ders araç gereçleri, arkadaşları vb. faktörlerden etkilenecek okula gitme isteği duyabilir. Bu da onun duyuşsal hazırbulunuşluğuna katkı sağlar. Ertürk ve ark. (2015) araştırmalarında ilkokula hazırbulunuşluk konusunda velilerin görüşlerini alırken çocuğun küçük kardeşinin olmasının annenin ilgisinin bölünmesine yol açacağını ve çocuğun ilkokula hazırbulunuşluğunun yeterli düzeye ulaşamayabileceğini belirtmektedirler.

Okul öncesinde elde edilen deneyimler öğrenciyi bilişsel, duyuşsal, psikomotor birçok öğrenme alanında destekleyebilir. Bu deneyimlerin elde edilme süresinin artması hazırbulunuşluğa katkı sağlayacaktır. Dağlı'nın (2007) yaptığı çalışmada okul öncesi eğitim süresi arttıkça öğrencilerin akademik başarılarının arttığı gözlemlenmiştir. Bütün Ayhan (2008) da bu konu da araştırmalar yapmış ve sonuç olarak okul öncesi eğitim süresinin çocukların kavram gelişimlerini olumlu etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Hem okul öncesi hem de ilkokul 1.sınıf düzeyinde yapılan etkinlikler sadece okulla sınırlı kalmamalıdır. Velinin evde çocuğunu desteklemesi çocuğun gelişimi açısından oldukça önemlidir. Bozgün ve Uluçınar Sağır (2018) çalışmalarında velilerin çocuklarını okula hazırbulunuşluk bakımından çeşitli etkinlikler (çizgi, boyama, kalem tutma, kesme-yapıştırma) ile desteklemelerinin çocuklarının gelişimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Bağçeli Kahraman (2012) da çalışmasında ebeveynlerin evde öğrenme etkinliklerini desteklemeleri konusunda teşvik edilmeleri gerektiği düşüncesindedir. Izzo ve arkadaşları (1999) ise evde eğitimsel etkinliklere katılma durumunun çocuğun gelişimini ve performansını en çok etkileyen değişken olarak belirlemişlerdir.

Hayatın her alanında teknolojiyle iç içe olduğumuz bilinmektedir. Teknolojinin işleri kolaylaştırma gibi faydalarının yanı sıra, yanlış bilgi elde etme, farklı içeriklere yönelme ve boşa vakit harcamaya yol açma gibi zararlı yanları da vardır. Her evde en az bir teknolojik cihaz olduğu düşünüldüğünde insanların teknoloji ile iç içe olarak kendilerini ve çocuklarını ihmal ettikleri düşünülebilir. Amerikan Pediatri Akademisi İletişim ve Medya Konseyi (AAP) (2011), araştırmalarında ailelerin çocuklarının ekran karşısında olmalarını onaylamalarının nedenleri arasında, oyalayıcı olması, sessizliği sağlaması ve onlara bakıcı görevi yapması yer almaktadır. Çocuğuyla yararlı aktiviteler yaparak vakit geçirmek yerine, onlara birer çizgi film açarak oyalamaya çalışan aileler bu durum kapsamında düşünülebilir. Rideout ve Hamel (2006) çalışmalarında televizyon gibi teknolojik araçların evlerinde sıklıkla kullanıldığı çocukların okuma becerisini daha geç kazandıkları belirtmektedirler. Hangisinin çocuğun gelişiminde daha etkili olduğu araştırılarak ailenin teknoloji kullanımının çocukların hazırbulunuşluklarına etkisi olup olmadığının incelenmesinin alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

İlkokul 1.sınıfa başlayan çocukların beklentileri ve karşılaştıklarının farklı olabileceği düşünüldüğünde, bazı becerilerin okula başlamadan öğrencilere kazandırılabilmesi önemlidir. Örneğin öz düzenleme ve öz bakım gibi becerilerin okula başlamadan önce öğrencilere

kazandırılmasının pek çok faydası bulunmaktadır. Okul öncesi eğitim denildiğinde akla ilk olarak anaokulu gelmektedir. Birçok davranışın edindirildiği anaokulları çocukların gelişimine katkı sağlayarak ilkokula hazır hâle gelmelerine de yardımcı olmaktadır. Bu durumun gerekliliğinin aileler tarafından bilinmesi, çocuklarının daha kaliteli bir öğrenim ve sosyal hayata sahip olabilmeleri açısından gereklidir. Alan yazında bu konu ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. İlkokula hazırbulunuşluğu etkileyen değişkenler incelendiğinde ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin cinsiyet, yaş veya okula başlama ayı, anne-baba eğitim durumları ve çalışma durumları, ailedeki kaçıncı çocuk oldukları gibi değişkenler alan yazında sınırlı sayıda incelenmiştir. Ayrıca ilkokul 1.sınıf öğrencilerinde velilerin evde çocuklarıyla etkinlik yapma durumu, ilkokula başlamadan önce sanatsal veya sportif kurslara katılma durumları ve ailenin teknoloji kullanım süresi ile ilgili çalışmalara alan yazında rastlanmamıştır. Okul öncesinde alınan eğitim ve katılım sağlanan kursların ilkokula hazırbulunuşluk üzerindeki etkisini ele alan araştırmaların alan yazına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada ilkokul 1. sınıf düzeyindeki öğrencilerin hazırbulunuşluklarının birçok değişken açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Amacın gerçekleştirilebilmesi için aşağıda verilen sorular yanıtlanmaya çalışılmıştır.

1. İlkokul 1.sınıf düzeyindeki öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri nedir?
2. İlkokul 1.sınıf düzeyindeki öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri;
 - a. Cinsiyete,
 - b. İlkokula başlamadan önce sanatsal veya sportif kurslara katılma durumlarına,
 - c. Okula başlama yaşlarına,
 - d. Annenin eğitimi,
 - e. Babanın eğitimi,
 - f. Annenin çalışması,
 - g. Ailedeki kardeş sırası,
 - h. Veli ile evde etkinlik yapma durumlarına,
 - i. Ailenin teknoloji kullanımı süresine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde tarama modeli (Creswell, 2017) tercih edilmiştir. Bahsedilen model değişkenler arasında gerçekleşen değişim ile bu değişimin niteliğini kanıtlamaya çalışan bir modeldir (Karasar, 2009). İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin sınıf öğretmenlerinin gözlemleri ile tespit edilen ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri ilişkili olabilecek değişkenler açısından ortaya koyulmuştur.

Evren/Örneklem

Araştırma evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Samsun ili ilkokul 1. sınıflarda okuyan 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyleri sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Örneklemine ise kolay ulaşılabilirlik yoluyla belirlenen Samsun il merkezine yakın ilçelerde yer alan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda (37 ilkokul) görev yapmakta olan 1. sınıfları okutan sınıf öğretmenleridir. Her sınıf öğretmeni kendi sınıflarından rastgele belirledikleri birer öğrenciye ilişkin bilgi vermiştir. Örneklemde yer alan öğretmenler ve öğrencileri örnekleme yöntemlerinden basit rastgele örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Basit seçkisiz örnekleme, evrende yer alan her bir örneklemin yansızlık kuralına uygun bir şekilde dağıldığı örnekleme tipidir (Balci, 2009; Fraenkel, Wallen & Hyun, 2011; Kılıç, 2013). Bu araştırmanın evrenine göre örnekleme büyüklüğü en az 370 olarak belirlenmiştir (Büyüköztürk ve ark. (2014), Çingir'dan (1994) uyarladıkları tabloya göre). Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin gönüllülüğü esas alınmıştır. Her bir sınıf öğretmeni kendi sınıfından rastgele bir öğrencisi hakkındaki görüşlerini belirtmiştir. Basit seçkisiz örnekleme ile tespit edilen 200 kız, 170 erkek toplam 370 öğrenci çalışmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında ilkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği ve araştırmacıların oluşturduğu Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Çalışmaya katılım sağlayanların cinsiyet, yaş, anaokuluna gitme, ilkokula başlamadan önce sanatsal veya sportif kurslara katılma, anne- babanın birlikte veya ayrı olması, anne-babanın eğitim ve çalışma durumları, okul öncesi eğitime devam etme süresi, ailedeki kardeş sırası durumu, veli ile birlikte etkinlik yapma durumu ve ailenin teknoloji kullanım süresi ile ilgili bilgi edinmek için hazırlanmıştır.

İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği

Canbulat ve Kırıktaş'ın (2016) hazırladığı bu ölçme aracı ilkokul 1.sınıfa devam eden öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçme aracı ilkokul 1.sınıf öğretmenleri tarafından sınıftaki tüm öğrenciler için ayrı ayrı, okula başladıkları ilk ay göz önünde bulundurularak doldurulmuştur. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin likert tipinde (5'li) hazırlandığı görülmüştür. 1-5 arası puanlanır. Tamamen yeterli 5, hiç yeterli değil 1 puan alır. Ölçeğin uygulanması ile ulaşılacak en yüksek puan 165, en düşük puan 33 olarak hesaplanmıştır. Puan yükseldikçe iyi bir hazırbulunuşluk düzeyinden bahsedilebilir. Ölçek 4 alt boyut ve 33 maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; duyuşsal beceriler,

bilişsel beceriler, psikomotor beceriler ve öz bakım becerileridir. Tek bir faktör olarak (ilkokula hazırbulunuşluk) değerlendirilebilir. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı ,975 olarak bulunmuştur. Ölçme aracının Guttman katsayısı, split-half yöntemi ile elde edilerek “ ,974” olarak belirlenmiştir. Ölçme aracının ilk (,98) ve son kısımları (,98) arasındaki korelasyon katsayısının “ ,948” olduğu belirlenmiştir. Ölçme aracına ilişkin Spearman Brown katsayısı ise “ ,974” olarak hesaplanmıştır (Canbulat & Kırıktaş, 2016). Bu çalışma öncesi yapılan (örneklem dışında 175 öğrenci ile) güvenilirlik analizi sonuçları (Cronbach Alfa = ,979) ve geçerlik için yapılan çalışmalar ($\chi^2 = 1840,25$, $\chi^2 / df = 4,98$, RMSEA = ,078, GFI = ,92, AGFI = ,91, CFI = ,92 ve NNFI = ,91) ölçme aracının iyi derecede güvenilir ve geçerli olduğunu göstermiştir.

Uygulama/İşlem/Süreç

Samsun il merkezinde bulunan ilkokul müdürleri ve sınıf öğretmenleriyle iletişime geçilerek çalışma yapılacak ilkokul 1.sınıf öğretmenlerine ulaşılmıştır. Öğretmenlere çalışmanın amacı ve kullanılacak form ve ölçekle ilgili bilgi verilmiştir. Öğretmenlerin gönüllüğü esas alınarak hazırlanan formlar online şekilde öğretmenler tarafından doldurulmuştur.

Güvenirlilik ve Geçerlik

Araştırmada kullanılan veri toplama aracına ait kullanım izinleri ve veri toplamak amacıyla kurum izinleri alınarak örnekleme oluşturan bireylere araştırmanın amacı açıklanmıştır. Gönüllü olarak katılım sağlamak isteyen sınıf öğretmenlerine öğrencilerine ait görüşlerini bildirmek üzere çoğaltılan ölçek formları dağıtılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme araçlarına yönelik geçerlik ve güvenilirlik analizleri hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler bir istatistik paket programı yardımıyla analizi yapılmıştır. Analiz öncesi verilerin normallik testleri, grafikler, basıklık ile çarpıklık değerleri, z puanları göz önünde bulundurulmuştur. Ölçekten alınan puan aralıklarına karşılık gelen düzeyler; 4,21- 5,00 arası çok yüksek, 3,41-4,20 arası yüksek, 2,61-3,40 arası orta, 1,81-2,60 arası düşük, 1,00-1,80 arası çok düşük olarak değerlendirilmiştir. Veri analizi esnasında varsayımların karşılandığı durumlarda parametrik istatistiksel teknikler kullanılırken, karşılanmadığı durumlarda ise non-parametrik istatistiksel yöntemlerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda araştırmaya konu olan ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyi puanlarının annenin çalışma durumu açısından tespiti için Bağımsız Gruplar için t Testi kullanılmıştır. 1. sınıf öğrencilerinin cinsiyet, okul öncesinde sanatsal veya sportif kurslara katılma durumu ve evde aileyle birlikte etkinlik yapma durumuna göre farklılaşp farklılaşmadığını görebilmek için ise Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. 1. sınıf öğrencilerinin okula başlama yaşları, baba ve anne

eğitim durumu, ailedeki kardeş sırası ve ailenin teknoloji kullanımını süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığı hakkında bilgi edinmek için Kruskal Wallis H Testinden faydalanılmıştır. Yapılan analizler %95 güven aralığında, $p < ,05$ anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Ayrıca anlamlı fark tespit edildiği durumlarda etki büyüklüğü hesaplamalarında ilgili formül ve kesim noktaları dikkate alınmıştır (Field, 2009; Pallant, 2007; Cohen, 1988).

Bulgular

Araştırmaya katılan ilkokul 1.sınıf öğretmenlerinin verdiği bilgiler, ilkokul 1.sınıfa devam eden öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla, "İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği (İHÖ)"'nden aldıkları puanların aritmetik ortalama, standart sapma, mod, medyan, en düşük ve en yüksek değerlere ait betimsel istatistik sonuçları Tablo 1'de belirtilmektedir.

Tablo 1.

İlkokul 1. Sınıf Öğrencilerinin İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Betimsel İstatistikler

İHÖ	n	\bar{x}	S	Mod	Medyan	Minimum	Maksimum
Genel	370	4,15	,79	5,00	4,30	1,76 (58,00)	5,00 (165,00)

Tablo 1'e göre araştırmanın örnekleminde yer alan 370 ilkokul 1.sınıf öğrencisinin ilkokula hazırbulunuşluk ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 136,97'dir. Hazırbulunuşluk düzeyi en düşük olan öğrencinin aldığı puan 58,00, en yüksek olan öğrencinin aldığı puan 165'tir. Ölçekten alınabilecek ortalama puan 99'dur. Veriler incelendiğinde öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin ortalama puan değerine göre yüksek düzeyde olduğu görülmektedir (4,15).

Tablo 2'de 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluklarına ilişkin tutum puanlarının cinsiyet değişkeni bağlamında farklılaşıp farklılaşmadığını içeren Mann Whitney U Testine ait hesaplamalar bulunmaktadır.

Tablo 3'te ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluklarına yönelik tutum puanlarının okul öncesinde sanatsal veya sportif kurslara katılma durumlarına göre incelenen Mann Whitney U Testi sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 2.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Cinsiyete Göre İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği Puanlarına İlişkin Sonuçlar

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p
Kız	200	194,85	38969,00	4,42	15131,00	,67
Erkek	170	174,51	29666,00	4,18		

$p < ,05^*$

Tablo 3.

İlkokul 1.sınıf Öğrencilerinin Okul Öncesi Sanatsal ve Sportif Kurslara Katılma Durumuna Göre Sonuçlar

Okul öncesi kursa katılma durumu	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
Katıldı	97	225,88	21910,50	4,63	9032,50	,00**	,24
Katılmadı	273	165,95	45617,50	4,04			

İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri ile ilkokula başlamadan önce alınan sanatsal veya sportif kurslara katılma durumları açısından farklılık bulunmuştur ($U= 9032,500$, $z= -4,547$, $p < ,05$, $r= ,24$). Analizler sonucunda, okul öncesinde sanatsal veya sportif kurslara katılan öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin (medyan= 4,63), okul öncesinde sanatsal veya sportif kurslara katılmayan öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinden (4,04) daha yüksek olduğu

görülmüştür. Okul öncesinde sanatsal veya sportif faaliyetlere katılma durumunun ilkokula hazırbulunuşluk düzeyi üzerinde orta düzeyde etki bulunduğu söylenebilir.

Tablo 4'te ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin okula başlama yaş gruplarında farklılığın incelendiği Kruskal Wallis H Testi sonuçları bulunmaktadır.

Tablo 4.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Okula Başlama Yaşlarına Göre İllokula Hazırbulunuşluk Puanlarına İlişkin Test Sonuçları

Okula başlama ayı	n	Sıra ort.	Sd	Chi- Square (χ^2)	p	Anlamlı fark
60-65 ay arası	88	142,07				
66-71 ay arası	153	185,28	2	23,994	,00**	66-71 ay > 60-65 ay, 72 ay ve üzeri > 60-65 ay, 72 ay ve üzeri > 66-71 ay
72 ay ve üzeri	129	214,18				

$p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri okula başlama aylarına göre anlamlı bir farklılık

göstermektedir ($H_{(2)} = 23,994$, $p = ,00$, $p < ,05$). Bu farklılığın grup bazında incelendiği Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 5'te bulunmaktadır.

Tablo 5.

İllokula Hazırbulunuşluk Ölçeği Puanlarınının 1. sınıf Öğrencilerinin Okula Başlama Aylarına Göre Sonuçlar

Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
60-65 ay	88	102,05	8980,50	3,71	5064,500	,001*	,21
66-71 ay	153	131,90	20180,50	4,33			
60-65 ay	88	84,52	7438,00	3,71	3522,000	,000**	,32
72 ay ve üzeri	129	124,98	15998,00	4,60			
66-71 ay	153	130,38	19948,00	4,33	8167,000	,016*	,14
72 ay ve üzeri	129	153,70	19673,00	4,60			

$p < .05^*$, $p < .001^{**}$

Okula başlama ayı 66-71 ay olan (medyan=4,33) ve 60-65 ay olan ilkokul (medyan=3,71) 1. sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında okula başlama ayı 66-71 ay olan öğrenciler lehine bir farklılık görülmüştür ($U= 5064,500$, $Z=-3,207$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,21$). Okula başlama ayı 72 ay ve üzeri olan (medyan=4,60) ve 60-65 ay olan (medyan=3,71) ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında 72 ay ve üzeri olan öğrenciler açısından farklılık görülmüştür ($U=3522,000$, $Z=-4,697$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,32$). Okula başlama ayı 72 ay ve üzeri olan (medyan=4,60) ve 66-71 ay olan (medyan=4,33) ilkokul

1. sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında okula başlama ayı 72 ay ve üzeri olan öğrenciler açısından anlamlıdır. ($U=8167,000$, $Z=-2,405$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,14$). Elde edilen bulgulara bakılarak ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin okula başlama ayları arttıkça, ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin de anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Ayrıca okula başlama ayının ilkokula hazırbulunuşluk düzeyi açısından orta düzeyde etki görülebilir.

Tablo 6'da ilkökul 1. sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre

incelenmesinde yapılan Kruskal Wallis H Testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin *İlkokula Hazırbulunuşluk Puanlarının Annenin Eğitim Durumuna Göre Sonuçlar*

Anne eğitim durumu	n	Sıra ort.	Sd	Chi- Square	p	Anlamlı fark
İlkokul mezunu	71	127,80				Ortaokul> ilkökul,
Ortaokul mezunu	61	174,03	3	42,533	,000**	Lise > İlkokul,
Lise mezunu	145	181,07				Lisans ve üzeri programlar > ilkökul,
Lisans ve üzeri programlar mezunu	93	236,19				Lisans ve üzeri programlar > ortaokul,
						Lisans ve üzeri programlar > lise

$p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Tabloda görüldüğü gibi anne eğitim durumu değişkeni açısından ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır ($H_{(3)} = 42,533$, $p < ,05$). Bu farklılığın gruplar açısından incelenmesi için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Ortaokul mezunu (medyan = 4,00) ve ilkökul mezunu (medyan = 3,71) anneye sahip ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anneleri ortaokul mezunu olan öğrenciler açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür ($U = 1530,500$, $Z = -2,567$, $p < .05$, $\eta^2 = ,22$). Anneleri lise mezunu olan (medyan= 4,27) ve ilkökul mezunu olan (medyan= 3,71) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anneleri lise mezunu olan öğrenciler açısından farklılık görülmüştür ($U = 3532,000$, $Z = -3,340$, $p < .05$, $\eta^2 = ,22$). Anneleri lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan = 4,69) ve ilkökul mezunu olan (medyan = 3,71) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin

anneleri lisans ve üzeri programlardan mezun olan öğrenciler açısından farklılık bulunmuştur ($U=1282,000$, $Z=-6,451$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,50$). Anneleri lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan= 4,69) ve ortaokul mezunu olan (medyan= 4,00) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında annelere lisans ve üzeri programlardan mezun olan öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlıdır ($U=1843,000$, $Z=-3,697$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,29$). Anneleri lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan= 4,69) ve lise mezunu olan (medyan= 4,27) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anneleri lisans ve üzeri programlardan mezun olanlar açısından farklılık görülmüştür ($U=4762,000$, $Z=-3,843$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,24$). Bulgular incelendiğinde 1.sınıf öğrencilerinin anne eğitim durumları arttıkça, ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerinin de anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Ayrıca anne eğitim durumunun ilkökula hazırbulunuşluk düzeyi açısından orta düzeyde etki gösterdiği söylenebilir.

Tablo 7.*İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Grupları Açısından Sonuçlar*

Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
İlkokul	71	57,01	3876,50	3,71	1530,500	,01*	,22
Ortaokul	61	73,91	4508,50	4,00			
İlkokul	71	86,44	5878,00	3,71	3532,000	,001*	,22
Lise	145	116,64	16913,00	4,27			
İlkokul	71	53,35	3628,00	3,71	1282,000	,000**	,50
Lisans ve üzeri	93	101,22	9413,00	4,69			
Ortaokul	61	100,91	6155,50	4,00	4264,500	,685	
Lise	145	104,59	15165,50	4,27			
Ortaokul	61	61,21	3734,00	4,00	1843,000	,000**	,29
Lisans ve üzeri	93	88,18	8201,00	4,69			
Lise	145	105,84	15347,00	4,27	4762,000	,000**	,24
Lisans ve üzeri	93	140,80	13094,00	4,69			

 $p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Tablo 8’de ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk puanlarının baba eğitim durumuna göre

farklılaşmayı incelemek için yapılan Kruskal Wallis H Testine ait sonuçlar bulunmaktadır.

Tablo 8.*Baba Eğitim Durumuna Göre İllkokula Hazırbulunuşluk Puanlarına İlişkin Test Sonuçları*

Baba eğitim durumu	n	Sıra ort.	Sd	Chi- Square	p	Anlamli fark
İlkokul mezunu	47	130,72				
Ortaokul mezunu	57	165,13				
Lise mezunu	141	174,25	3	34,171	,00**	Lise > ilkokul, Lisans ve üzeri programlar > ilkokul, Lisans ve üzeri programlar > ortaokul, Lisans ve üzeri programlar > lise
Lisans ve üzeri mezunu	125	226,16				

 $p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Tablo 8’de görüldüğü üzere baba eğitim durumu değişkeni açısından ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri anlamlı bir şekilde

farklılaşmaktadır ($H_{(3)} = 34,171$, $p < ,05$). Bu farklılığın gruplar bazında incelenmesi amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.*İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Baba Eğitim Durumu Gruplarına Göre İkokula Hazırbulunuşluk Düzeylerine İlişkin Sonuçlar*

Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
İlkokul	47	46,45	2136,50	3,71	1055,500	,09	
Ortaokul	57	56,48	3219,50	4,03			
İlkokul	47	77,47	3563,50	3,71	2482,500	,017*	,17
Lise	141	99,39	14014,50	4,24			
İlkokul	47	53,80	2475,00	3,71	1394,000	,000**	,39
Lisans ve üzeri	125	97,85	12231,00	4,57			
Ortaokul	57	96,27	5487,50	4,03	3834,500	,614	
Lise	141	100,80	14213,50	4,24			
Ortaokul	57	70,38	4011,50	4,03	2358,500	,000**	,27
Lisans ve üzeri	125	101,13	12641,50	4,57			
Lise	141	116,05	16363,00	4,24	6352,000	,000**	,24
Lisans ve üzeri	125	153,18	19148,00	4,57			

 $p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Babaları ortaokul mezunu olan (medyan= 4,03) ve ilkokul mezunu olan (medyan= 3,71) ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında babaları ortaokul mezunu olan öğrenciler açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır ($U=1055,500$, $Z=-1,5697$, $p > ,05$). Babaları lise mezunu olan (medyan= 4,24) ve ilkokul mezunu olan (medyan= 3,71) ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında babaları lise mezunu olan öğrenciler açısından farklılık göstermektedir ($U=2482,500$, $Z=-2,389$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,17$). Babaları lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan= 4,57) ve ilkokul mezunu olan (medyan= 3,71) ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında babaları lisans ve üzeri bir programdan mezun olanlar açısından farklılaşmaktadır ($U=1394,000$, $Z=-5,188$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,39$). Babaları lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan=4,57) ve ortaokul mezunu olan (medyan=4,03) ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında babaları lisans ve üzeri bir programdan mezun olan öğrenciler açısından farklılık göstermektedir ($U=2358,500$, $Z=-3,678$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,27$). Babaları lisans ve üzeri programlardan mezun olan (medyan=4,57) ve lise mezunu olan (medyan=4,24) ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında babaları lisans ve üzeri bir programdan mezun olan öğrenciler lehine farklılaşmaktadır ($U=6352,000$, $Z=-3,949$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,24$).

Elde edilen bulgulara bakılarak ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin baba eğitim durumları arttıkça, ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin de anlamlı düzeyde arttığı görülmüştür. Ayrıca baba eğitim durumunun ilkokula hazırbulunuşluk düzeyi açısından orta düzeyde etki gösterdiği ifade edilebilir.

Tablo 10'da ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin annenin çalışma durumuna göre farklılığını tespit etmek için yapılan bağımsız gruplar için t testi sonuçları bulunmaktadır.

Tablo 10.*İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Annenin Çalışma Durumuna Göre İkokula Hazırbulunuşluk Puanlarına İlişkin Sonuçlar*

Anninin çalışma durumu	N	\bar{x}	S	Sd	t	p	η^2
Çalışıyor	145	4,32	,73				
Çalışmıyor	225	4,03	,81	368	3,463	,001*	,03

 $p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyleri annenin çalışma durumu bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t_{(368)} = 3,463$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,03$). Yapılan

analizlere göre, annesi çalışan öğrencilerin ($\bar{x}=4,32$, $S=,73$), annesi çalışmayan öğrencilere ($\bar{x}=4,03$, $S=,81$) göre ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri daha yüksektir. İlkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerinin %3'ü annelerinin çalışma durumu değişkeni ile açıklanabilir.

Tablo 11'de ilkökula 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerinin ailedeki kardeş sırası durumuna göre farklılığı tespit etmemizi sağlayan Kruskal Wallis H Testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 11'de görüldüğü gibi kardeş sırası değişkeni açısından ilkökula 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri anlamlı bir farklılık göstermektedir ($H_{(3)} = 6,679$, $p < ,05$). Bulunan farklılığın grup bazında incelenmesi adına yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 11.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Ailedeki Kardeş Sırası Durumuna Göre İlkokula Hazırbulunuşluk Puanlarına İlişkin Test Sonuçları

Ailedeki kardeş sırası	n	Sıra ort.	Sd	Chi-Square	p
İlk çocuk	158	189,24			
İkinci çocuk	138	194,22	2	6,679	,035*
Üç ve üzeri sıradaki çocuklar	74	156,38			

$p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Tablo 12.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin İlkokula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sırası Durumu Gruplarına Göre Sonuçlar

Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
İlk çocuk	158	145,68	22726,50	4,31	10480,500	,696	
İkinci çocuk	138	149,55	20638,50	4,39			
İlk çocuk	158	122,06	19041,50	4,31	4748,500	,029*	,14
Üç ve üzeri sıradaki çocuklar	74	101,67	7523,50	4,00			
İkinci çocuk	138	114,16	15754,50	4,39	4048,500	,013*	,17
Üç ve üzeri sıradaki çocuklar	74	92,21	6823,50	4,00			

$p < .05^*$, $p < .001^{**}$

Ailenin birinci çocuğu olan (medyan= 4,31) ve üç ve üzeri sıradaki çocuklarından olan (medyan= 4,00) ilkökula 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında ailenin birinci sıradaki çocuğu olan öğrenciler bakımından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($U=4748,500$, $Z=-2,178$, $p < ,05$). Ailenin ikinci çocuğu olan (medyan= 4,39) ve ailenin üç ve üzeri sıradaki çocuklarından olan (medyan= 4,00) ilkökula 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında ailenin ikinci çocuğu olan öğrencilerin açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür ($U=4048,500$, $Z=-2,491$, $p < ,05$).

Ayrıca çocuğun ailedeki kardeş sayısındaki artış durumunun ilkökula hazırbulunuşluk düzeyi üzerinde orta düzeyde etkili olabilir.

Tablo 13'te ilkökula 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk puanlarının evde aileyle birlikte etkinlik yapma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair Mann-Whitney U Testi sonuçları bulunmaktadır.

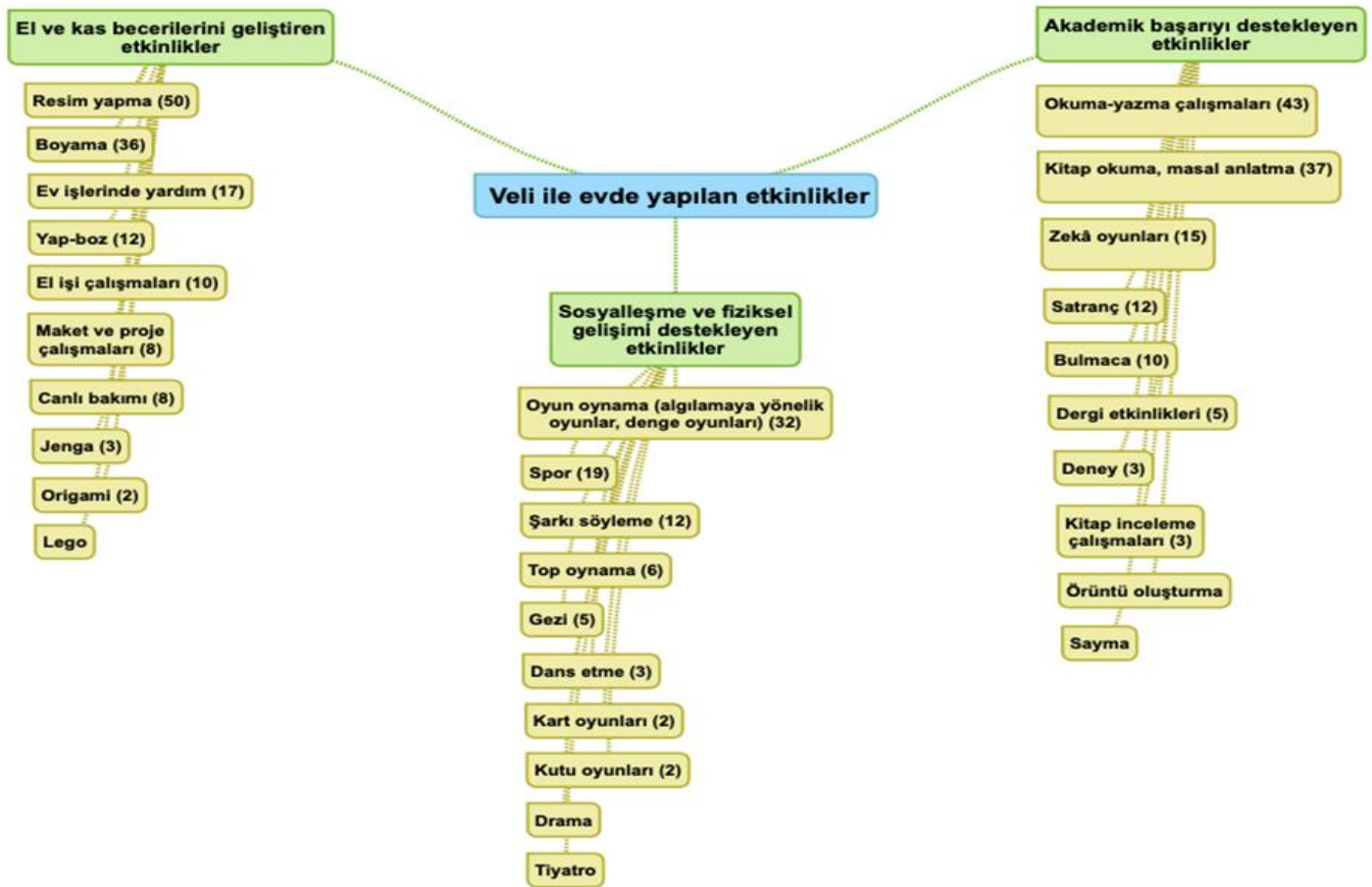
Tablo 13.*Evde Etkinlik Yapma Durumuna Göre Test Sonuçları*

Evde etkinlik yapma durumu	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	Z	p	η^2
Yapanlar	255	214,71	54751,50	4,57	-7,849	,00**	,41
Yapmayanlar	115	120,73	13883,50	3,54			

 $p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Evde ailesiyle birlikte etkinlik yapan (medyan = 4,57) ve etkinlik yapmayan (medyan = 3,33) ilkököl 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında evde ailesiyle birlikte etkinlik yapan öğrenciler açısından

anlamlı bir farklılık görülmektedir ($U=7213,50$, $z=-7,849$, $p < ,05$, $\eta^2 = ,41$). Evde ailesiyle birlikte etkinlik yapma durumunun öğrencilerin ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerini orta düzeyde etkilediği söylenebilir.

Şekil 1.*Öğrencilerin velileriyle birlikte evde yaptıkları etkinlikler*

Şekil 1'e göre öğrencilerin velileriyle birlikte yaptıkları etkinlikler el ve kas becerilerini geliştiren etkinlikler, akademik başarıyı destekleyen etkinlikler ve sosyalleşme ve fiziksel gelişimi destekleyen etkinlikler şeklinde 3 kategoride

toplanmaktadır. Bu durum velilerin birçoğunun kendi çocuğuyla kaliteli zaman geçirmeye çalıştığını göstermektedir.

Tablo 14'te ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ailenin teknoloji kullanım süresi durumuna göre ilkökula hazırbulunuşluk

düzeylerinin durumunu belirten Kruskal Wallis H Testi sonuçları bulunmaktadır.

Tablo 14.

İlkokul 1. sınıf Öğrencilerinin Ailenin Teknoloji Kullanım Süresi Durumuna Göre İlkokula Hazırbulunuşluk Puanlarına İlişkin Test Sonuçları

Ailenin teknoloji kullanım süresi	n	Sıra ort.	Sd	Chi- Square	p	Anlamli fark
Günde 1 saat	90	186,41				
Günde 2 saat	166	197,30	2	11,376	,003*	Ortaokul > ilkökul, Lise > ilkökul, Lisans ve üzeri programlar > ilkökul, Lisans ve üzeri programlar > ortaokul, Lisans ve üzeri programlar > lise
Günde 3 saat	114	154,95				

$p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Tablo 14'te ailenin teknoloji kullanım süresi değişkeni açısından ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri anlamlı bir farklılık göstermektedir

($H_{(2)} = 11,376$, $p < ,05$). Bu farklılığın hangi gruplarda olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları Tablo 15'de sunulmuştur.

Tablo 15.

Teknoloji Kullanım Süresi Durumu Gruplarına Göre Test Sonuçları

Gruplar	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	Medyan	U	p	η^2
Günde 1 saat kullanan	90	119,26	9779,50	4,30	6376,500	,417	
Günde 2 saat kullanan	166	127,09	21096,50	4,54			
Günde 1 saat kullanan	90	108,65	8909,50	4,30	3841,500	,033*	,15
Günde 3 saat ve üzeri kullanan	114	91,20	10396,50	4,00			
Günde 2 saat kullanan	166	153,72	25517,00	4,54	7268,000	,001*	,19
Günde 3 saat ve üzeri kullanan	114	121,25	13823,00	4,00			

$p < ,05^*$, $p < ,001^{**}$

Ailesi teknolojiyi günde 1 saat kullanan (medyan= 4,30) ve günde 3 saat ve üzeri kullanan (medyan= 4,00) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında ailesi teknolojiyi 1 saat kullanan öğrenciler açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür ($U=3841,500$, $Z=-2,132$, $p < ,05$). Ailesi teknolojiyi günde 2 saat kullanan (medyan= 4,54) ve günde 3 saat ve üzeri kullanan (medyan= 4,00) ilkökul 1.sınıf öğrencilerinin ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında ailesi teknolojiyi 2 saat kullanan öğrenciler açısından farklılığın anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($U=7268,500$, $Z=-3,305$, $p < ,05$).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada ulaşılan bulgular 1. sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluklarını etkileyen değişkenlerin farklılaştığını göstermektedir. Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin hazırbulunuşlukları iyi düzeyde bulunmuştur. Cinsiyet değişkeni değerlendirildiğinde öğrencilerin hazırbulunuşluklarının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür. Çalışma sonucuyla cinsiyet değişkeni açısından benzer araştırmalar alan yazında mevcuttur (Canbulat, 2017; Cinkılıç, 2009; Demir & Kale, 2023; Erkan & Kırcı, 2010; Kurtuluş Çalışkan & Canbulat, 2023; Smith-Donald ve ark., 2007; Topçu, 2012; Yoleri & Tanış, 2014). Bu durum ilkökula başlayan öğrencilerde cinsiyet ile birlikte okula

başlama yaşı, okul sevgisi ve benzeri farklı değişkenler açısından da değerlendirilmesi gerektiğini düşündürebilir. Kız öğrenciler lehine farklılığın olduğu çalışmalara da rastlanmaktadır (Akay, 2017; Çiftçi, 2017). Cinsiyet değişkeninin okula hazırbulunuşluk düzeyi açısından tek başına önemli bir faktör olmadığı söylenebilir (Ateş, 2016).

Analizler yapıldığında okul öncesinde sanatsal ve sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluklarının anlamlı bir farklılık yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin okul öncesinde sürekli vakit geçirdikleri evden farklı bir ortamda bulunarak sosyalleşmeleri, spor faaliyetlerine katılarak kaslarını güçlendirmeleri, sanat faaliyetlerine katılarak duyuşsal alanda algılarını genişletebilmeleri onların ilkokula hazırbulunuşluklarına katkıda bulunması beklenen bir sonuçtur. Alanyazında yer alan çalışmalardan yola çıkarak anaokulundaki faaliyetlerin de bu aktiviteleri içerebildiği ve öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluklarını olumlu yönde etkilediğine ilişkin sonuçlardan bahsetmek mümkündür. Stipek ve Byler (2001), Yeşil (2008) ve Yavuzer (2008) bu alanda yaptıkları çalışmalarla öğrencilerin okul öncesi eğitim almalarının ilkokula hazırbulunuşluklarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşmaları araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir. Özbek (2003) de araştırmasından elde ettiği verilerle okul öncesi eğitimin ilkokul öğrencilerinin sosyal gelişimlerine katkıda bulunduğunu belirtmiştir.

Bulgular incelendiğinde 1.sınıf öğrencilerinin ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin okula başlama aylarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin okula başlama ayları arttıkça, ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin de anlamlı düzeyde arttığı söylenebilir. İllokula başlayan çocuğun edindiği deneyimler, fiziksel gelişimini tamamlayabilmesi, temel gereksinimlerini sağlayabilmesi, kendini ifade edebilme becerilerinin gelişmesi için okula başlama ayı önemli bir faktördür. Küçük çocukların gelişimi yetişkinlere göre çok daha hızlıdır. Bu bağlamda bazı ebeveynler birkaç ay erken ya da geç okula başlamanın pek bir anlam ifade etmediğini düşünseler de, yapılan araştırmadan elde edilen bulgular 72 ay ve üzerinde okula başlayan çocukların ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinin, 60- 71 ay aralığında okula başlayan çocuklardan daha iyi olduğu sonucunu vermektedir. Bu bağlamda çocuğun okula başlama ayının ilkokula hazırbulunuşluğunu etkileyen önemli bir değişken olduğu söylenebilir. McBryde ve diğerleri (2004) okula başlamada yaşın önemli olduğunu vurgulamıştır. Gündüz ve Çalışkan'ın (2013) ve Kaya ve Akgün (2016) çalışmalarında okula başlama yaşı arttıkça çocukların okul olgunluklarının da arttığı yönündeki görüşlere yer verdikleri görülmüştür. Esaspehlivan'ın 2006'da, Güzel ve Özyurt'un ise 2018'de yaptıkları çalışmalarla okula başlama ayının öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşluklarını anlamlı

düzeyde etkilediğine ilişkin sonuçlara ulaşmaları elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

İllokul 1.sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarının, ebeveynlerin eğitim düzeyindeki değişkenlere göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmaması durumu incelendiğinde yapılan çalışmada ebeveynlerin eğitim durumlarıyla öğrencilerin ilkokula hazırbulunuşlukları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu duruma bağlı olarak ebeveynlerin mezun olduğu programın derecesi arttıkça çocuğun ilkokula hazırbulunuşluk düzeyinin de arttığı söylenebilir. Mercan Uzun ve Alat'ın (2017) çalışmasıyla benzer annenin eğitim düzeyinin artmasının çocuklarının ilkokula hazırbulunuşluk düzeylerinde de artışa neden olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Taner ve Başar (2005) da yaptıkları çalışmalarında annenin eğitim düzeyi arttıkça çocuğun okula hazırbulunuşluğunun da arttığı sonucuna ulaşırken, Kotil (2010) annenin eğitim düzeyinin artmasının çocuğunu okula hazır hale getirmeye yönelik eğilim ve çabalarının arttığını vurgulamıştır. Vatansaver Bayraktar ve Kendirci (2018) ise yaptıkları çalışmalarında babanın eğitim durumunun artması ile çocukların gelişim düzeylerinin artması sonucuna ulaşması, Magdalena'nın (2014) anne ve baba eğitim durumlarının çocuklarının okula hazırbulunuşluk ve akademik başarı açısından etkisinin olduğu görüşleri elde edilen bulgular ile aynı doğrultudadır. Alan yazın incelendiğinde hazırbulunuşluk düzeyi üzerinde anne eğitim durumu etkili iken baba eğitim durumunun etkili olmadığını ortaya koyan çalışmalar (Demir & Kale, 2023; Dereli & Koçak, 2005) bulunmaktadır.

Çocuk doğumundan itibaren en çok ailesi ile birlikte vakit geçirmektedir. Gizil öğrenmelerin etkililiği düşünüldüğünde kendinden büyük abi ya da ablasının olması çocuk için avantaj olabileceği gibi, kardeş sayısının artmasıyla ebeveynlerin ilgisinin bölünebilecek olması gibi bir durum da söz konusudur. Ertürk Kara ve Gözcü'nün (2015) okul sürecine hazırlaş hakkında görüş aldıkları çalışmalarında, aile içerisinde küçük kardeşin bulunmasının çocuğa olan ilgiyi böldüğüne ilişkin görüşler yer almaktadır. Elde edilen verilerin analizi yapıldığında aile bireylerinden ilk çocuk okula hazırbulunuşluk düzeyi açısından yüksek bulunurken, bu değişkenin ilkokula hazırbulunuşluk düzeyini belirlemede anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Konu ile ilgili Güler ve Onur'un (2016) çalışmalarına bakıldığında ilkokul 1. sınıfa devam eden öğrencilerin okul uyumlarının okul çağında kardeşleri bulunup bulunmamasına göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

Çocuk okul dışında ailesi ile birlikte kaliteli vakit geçirmelidir. Okulda bir öğretmenin onlarca çocukla yoğun bir şekilde ilgilenmesi mümkün değildir. Bu yüzden evde yapılan etkinlikler ister istemez kısıtlı kalacaktır. Evde velisi ile

etkinlik yapan çocukların okula hazırbulunuşlukları incelenerek elde edilen veriler analiz edildiğinde etkinlik yapan velilerin çocuklarının hazırbulunuşluk düzeylerinin, yapmayan velilerin çocuklarının hazırbulunuşluk düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum beklenen ve olası bir sonuçtur. Çünkü çocuk bir canlıdır. Tüm canlılar gibi ne kadar desteklenirse, ne kadar iyi bakılır ve ilgilenilirse o kadar güzel gelişim gösterir. Yeşil Dağlı (2012) çalışmasında velilerin çocukları ne kadar desteklerse okulda öğretmenlerin işinin o kadar kolaylaşacağını belirtmiştir. Bu duruma örnek olarak 115 veli ile yaptığı araştırmasında velinin çocuklardan ve okuldan neler beklediği ve neler yapması gerektiği üzerinde durmuştur. Ayrıca Yeşil Dağlı (2012) hazırbulunuşluğu iyi olan, evde desteklenen ve gerekli becerileri kazanmış olan çocuğun okuma yazmayı da daha kolay öğreneceğini söylemiştir.

Teknoloji kullanımının amaca uygun olması önem arz etmektedir. Amacından sapan teknoloji kullanımı zaman kaybına yol açar. Bu yüzden aşırıya kaçmayarak teknolojiyi verimli kullanmak önemlidir. Ailenin teknoloji kullanımı azaldıkça çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerinin arttığı belirlenmiştir. Bu durum bizlere ailenin fazla teknoloji kullanımının çocuklarını ihmale sebep olduğunu gösterebilir. Güllühan Ütkür (2021) çalışmasında uzaktan eğitim sürecine yönelik veli tutumlarını incelediği çalışmada velilerin görüşlerinin uzun süre teknolojik araçları kullanmanın küçük yaş grubundaki çocuklar üzerinde olumsuzluklara neden olabileceği görüşündedir. Hem ailenin çocukla ilgilenememesi hem de çocuğun da bu teknolojik araçları kullanmaya maruz kalması açısından çocuğun gelişimi olumsuz etkilenecek ve yetersiz kalacaktır. Mustafaoğlu ve diğerlerinin (2018) teknoloji kullanımının, hem okul öncesi hem de okul dönemindeki çocuklarda agresif hareketler, çeşitli dikkat sorunları, fiziksel aktivitelerde bulunmama, obezite ve uyku sorunlarına yol açtığı hakkındaki görüşleri elde edilen verileri destekler niteliktedir. Pagani ve diğerleri (2010) ise çalışmalarında küçük yaştaki çocukların aşırı derecede teknolojik cihaz kullanımına maruz kalmasının onların bilişsel, dilsel, sosyal, duygusal ve motor gelişimlerinde gecikmelere yol açtığını belirtmektedirler.

Çocukların yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde karşılarına çıkabilecek çeşitli alanlardaki her türlü sorunla baş etme aşamasında zorluk yaşamamaları için ilkokula hazırbulunuşluğunun tamamlanması oldukça önemlidir (Tekin & Koçyiğit, 2020). Hazırbulunuşluğu etkileyen çeşitli değişkenler incelenmiş ve sürece ilişkin bulgular çeşitli görüşlerle desteklenmiştir. Okula bilişsel, duygusal ve fiziksel olarak hazır başlayan bir çocuk, diğerlerine göre daha iyi gelişim gösterecektir. Bu bağlamda ilkokula hazırbulunuşluğun öneminin veliler, öğretmenler ve toplum tarafından algılanabilmesi için bazı önerilere yer verilmesinin

yararlı olabileceği düşünülmüştür.

Öncelikle okula başlayabilmek için hazır olmak demenin sadece yaş ile alakalı olmadığı herkes tarafından benimsenmelidir. Her çocuk farklı bir bireydir ve gelişimlerinin farklı olması çok normaldir. Bu yüzden çocuklardaki bireysel farklılıklar asla göz ardı edilmemelidir. Fiziksel, bilişsel, duygusal alanlarda her çocuğun gelişimi ayrı ayrı takip edilmelidir. Desteklenmesi gereken konularda yardım almaktan çekinilmemelidir. Bu denetleme işlemi öncelikle çocuğun gelişiminde ve eğitiminde etkisi çok büyük olan aile üyelerinin farkındalığı ile gerçekleşecektir. Ailede yer alan bireylerin çocuk eğitimi konularında bilinçlendirilmeleri, konu ile alakalı düzenlenen eğitim programlarına katılımlarının sağlanması bu aşamada önem arz etmektedir (Gürşimşek, 2003).

Öğretmenlerin de bu konuda bilinçlendirilmesi, gerek lisans programlarında gerek daha sonra aldıkları eğitimlerle bir çocuğun okula hazır olabilmesi için gerekli olan faktörleri iyi bir şekilde kavrayabilmesi ve uygulama aşamasında da bildiklerini kullanabilmesi gerekmektedir.

Okulların fiziksel şartları çocukların okula hazırbulunuşluklarını desteklemek amacıyla onlar için daha kullanışlı ve dikkat çekici hale getirilmelidir. Okul öncesinde eğitim almayan öğrencilerin sosyal-duygusal süreçleri yönetmede diğerlerine göre eksikliklerini tamamlamak amacıyla destekleme programları geliştirilmelidir. Beklenen hazırbulunuşluğa ulaşmamış öğrenciler süreç içerisinde okuma yazmada, okula, okul kurallarına, arkadaşlarına uyum sağlamada zorluklar yaşayabilir. Bu öğrenciler için dönem içerisinde yetiştirme kurs ve programları yapılabilir. Yapılabilecek bu çalışmalar çocukların okula hazırbulunuşluklarına katkıda bulunarak, onların yeni durumlara kolayca uyum sağlayabilmelerini kolaylaştıracaktır.

Etik Komite Onayı: Etik kurul onayı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Etik Kurulu'ndan (Tarih: 21.03.2021, Sayı: 2021/259) alınmıştır.

Katılımcı Onamı: Bu çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinden yazılı onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – Ö.Y.B.; Tasarım – C.Ç.K.; Denetleme – C.Ç.K.; Kaynaklar – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – Ö.Y.B.; Analiz ve/veya Yorum – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Literatür Taraması – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Yazıyı Yazan – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Eleştirel İnceleme – C.Ç.K.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was obtained from Ondokuz Mayıs University Ethics Committee (Date: 21.03.2021, Number: 2021/259)

Informed Consent: Written informed consent was obtained from primary school teachers who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – Ö.Y.B.; Design – C.Ç.K.; Supervision – C.Ç.K.; Resources – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Data Collection and/or Processing – Ö.Y.B.; Analysis and/or Interpretation – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Literature Search – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Writing Manuscript – Ö.Y.B. ve C.Ç.K.; Critical Review – C.Ç.K.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

References

- AAP. (American Academy of Pediatrics Council on Communications and Media). (2011). Policy statement: Media use by children younger than 2 years. *Pediatrics*, 128(5), 1040–1045. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-1753>.
- Akay, D. (2017). Anaokulu ve ilkököl birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel dil gelişimleri açısından ilkökula hazır oluş düzeylerinin karşılaştırılması [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Alpgan, Ö., Kara, T. ve Yılmaz S. (2018). Ebeveyn tutumlarının çocukların okula hazır olma durumuna etkisi ve ilişkili faktörler. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 14, 408-414. https://cms.galenos.com.tr/Uploads/Article_21149/Bak%C4%B1rk%C3%B6y%20T%C4%B1p%20Dergisi-14-408.pdf.
- Ateş, E. Ş. (2016). Sınıf öğretmenlerinin, ilkököl 1. sınıfa devam eden öğrencilerin okula uyumlarına ilişkin görüşleri [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Atış-Akyol, N. (2015). *Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5 yaş çocuklarının akran ilişkileri ile ilkökula hazırbulunuşluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bağçeli Kahraman, P. (2012). Aile katılımı boyutu zenginleştirilmiş okul öncesi eğitim programının 5-6 yaş çocukların ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerine etkisi [Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bilgili, F. (2007). *İlköğretim 1.sınıfa yeni başlayan öğrencilere uygulanan eğitim öğretime hazırlık çalışmalarının öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerine göre değerlendirilmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bozgün, K. ve Uluçınar Sağır, Ş. (2018). Okuma Yazmayı Öğrenme Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Etkisi. *SETSCI Conference Indexing System*, 3, 1110-1115. http://www.set-science.com/manage/uploads/ISAS2018-Winter_0039/SETSCI_ISAS2018-Winter_0039_00214.pdf.
- Bütün-Ayhan, A. (2008). Altı yaş grubundaki çocukların kavram gelişimlerinin cinsiyete, anne-baba öğrenim düzeyine ve anaokuluna devam etme süresine göre incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 33(350), 33-38. <http://www.tekisik.org/uploads/publications/cagdas-egitim-dergisi/2008/350.pdf>
- Büyükköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (16. Baskı). Pegem Akademi.
- Canbulat, T. (2017). Kesintili zorunlu eğitimden etkilenen ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve okula hazırbulunuşluk düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(4), 1573-1586. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/30766/332513>.
- Canbulat, T. ve Kırıktaş, H. (2016). İlkokula hazır bulunuşluk ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-35. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egitim/issue/28259/300091>.
- Cinkılıç, H. (2009). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çingı, H. (1994). *Örnekleme kuramı* (2. Baskı). Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Çiftçi, E. (2017). Birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının incelenmesi [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Dağlı, A. (2007). *Okul öncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarılarının karşılaştırılması*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, S. & Kale, M. (2023). Okul öncesi eğitim durumlarına göre öğrencilerin ilkökula hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi. *TEBD*, 21(1), 78-96. <https://doi.org/10.37217/tebd.118773>
- Dereli, E. & Koçak, N. (2005). Okul öncesi eğitime devam eden 4-6 yaş arasındaki çocukların ifade edici dil düzeylerinin bakım tarzı ve anne-baba eğitim düzeyi açısından incelenmesi Konya ili örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(14), 245-253. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61791/924061>
- Erkan, S. ve Kırcı, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 94-106. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/104800/>.
- Erkan, S. (2011). Farklı sosyoekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 186-197. <http://efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/404-published.pdf>.
- Ertürk-Kara, G. ve Gözcü, S. (2015). Okula hazır olma konusunda öğretmen ve aile görüşleri: bir olgu bilim çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 391- 408. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1489286>

- Esaspehlivan, M. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarına gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının karşılaştırılması* [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2011). *How to design and evaluate research in education* (8. Baskı). McGraw-Hill Humanities.
- Güler, H. ve Onur, M. (2016). İlkokul 1. Sınıfa başlayan öğrencilerin okula başlama yaşına göre okula uyumlarının incelenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 5(14), 87-109. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/367687>.
- Güllühan-Ütkür, N. (2021). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde uzaktan eğitim sürecine yönelik veli tutumları ve teknolojiye karşı dirençlerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 155-177. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gebd/issue/64310/893947>
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(8), 379-398. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5390>.
- Gürşimşek I. (2003). Okul öncesi eğitime aile katılımı ve psikososyal gelişim. *KUYEB*, 3(1), 125-144. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/3168/okul-onesesi-egitime-aile-katilimi-ve-psikososyal-gelisim>.
- Güzel, N. ve Özyurt, M. (2018). Okul öncesi eğitimi alan çocukların okul olgunluğu düzeylerinin ve okul olgunluğuna ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 1250-1267. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.441260>.
- Izzo, C. V., Weissberg, R.P., Kaspro, W.J. ve Fendrich, M. (1999). A longitudinal asseement of teacher perceptions of parental involvement in children"s education and school performance. *American Journal of Community Psychology*, 27(6), 817-838. <https://doi.org/10.1023/A:1022262625984>.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, Ö. S. & Akgün, E. (2016). Okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(4), 1311-1324. <https://doi.org/10.17051/lo.2016.51992>
- Kılıç, S. (2013). Örneklem Yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44-6.
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazırbulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları* [Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kotil, Ç. (2010). *Okul öncesi eğitim kurumuna yeni başlayan 5 yaş çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerine annenin ebeveyn öz yeterlik algısı ile okul beklentilerine uyum düzeyinin etkisi* [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kurtuluş-Çalışkan, G. & Canbulat, T. (2023). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin okula uyum ve okula hazırbulunuşluklarının değerlendirilmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 254-280. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1114797>.
- Kutluca-Canbulat, A. ve Yıldızbaş, F. (2014). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların okula hazırbulunuşluklarına ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 33-50. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2014.14.1-5000091501>.
- Magdalena, S. M. (2014). The effects of parental influences and school readiness of the child. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 127, 733-737. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.03.345>.
- McBryde, C., Ziviani, J., ve Cuskelly, M. (2004). School readiness and factors that influence decision making. *Occupational Therapy International*, 11(4), 193-208. <https://doi.org/10.1002/oti.211>.
- Mercan-Uzun, E. ve Alat, K. (2017). Okul öncesi dönemde uygulanan "okula hazırız" eğitim programının ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeylerine etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 59-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/33619/373028>.
- Mustafaoğlu, R., Zirek, E., Yasacı, Z. & Razak Özdiñler, A. (2018). Dijital teknoloji kullanımının çocukların gelişimi ve sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5, 227-247. <http://dx.doi.org/10.15805/addicta.2018.5.2.0051>.
- Özbek, A. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ve etmeyen çocukların ilköğretim birinci sınıfta sosyal gelişim açısından öğretmen görüşüne dayalı incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Pagani, L. S., Fitzpatrick, C., Barnett, T. A., & Dubow, E. (2010). Prospective associations between early childhood television exposure and academic, psychosocial, and physical well-being by middle childhood. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 164(5), 425-431. doi: 10.1001/archpediatrics.2010.50. PMID: 20439793.
- Rideout, V. J., & Hamel, E. (2006). *The media family: Electronic media in the lives of infants, toddlers, preschoolers, and their parents*. Menlo Park, CA: Kaiser Family Foundation.
- Smith-Donald, R., Raver, C.C., Hayes, T., & Richardson, B. (2007). Preliminary constructand concurrent validity of preschool self-regulation assesment (PSRA) for field-based research. *Early Childhood Research Quarterly*, 22(2), 173-187. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2007.01.002>.
- Stipek, D. ve Byler, P. (2001). Academic achievement and social behaviors associated with age of entry into kindergarten. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 22(2), 175-189. [https://doi.org/10.1016/S0193-3973\(01\)00075-2](https://doi.org/10.1016/S0193-3973(01)00075-2).
- Taner, M. ve Başar, H. A. (2005). Farklı sosyoekonomik düzeylerde okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişimlerinin cinsiyete göre karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 395-420. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/uefad/issue/16682/173355>.

- Tekin, H. ve Koçyiğit, S. (2020). Öz düzenleme becerilerinin ilkokula hazırbulunuşluk üzerindeki etkisi. *Kastamonu Education Journal*, 28(5), 1932-1945. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3928>.
- Topçu, Z. (2012). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve türkçe dil becerilerine etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Ülkü, Ü. B. (2007), *Anasınıfı ve ilköğretim 1. sınıfa devam eden çocukların velileri ve öğretmenlerinin çocukların okul olgunluğu hakkında görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Vatansever-Bayraktar, H. ve Kendirci, M. (2018). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 31(9), 808-853. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED610543.pdf>.
- Yavuzer, H. (2008). *Eğitim ve gelişim özellikleriyle okul çağı çocuğu*. Remzi Kitapevi.
- Yeşil, D. (2008). *Okul öncesi eğitim almış ve almamış öğrencilerin okula uyumlarının karşılaştırılması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yeşil-Dağlı, Ü. (2012). Çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden velilerin ilkokula hazırbulunuşluk ile ilgili görüşleri. *EKEV Akademisi Dergisi*, 16(52), 231-243.
- Yoleri, S. & Tanış, H. M. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 130-141. <https://doi.org/10.14230/joiss82>

Extended Abstract

Introduction, Research Questions, and Research Aim

Readiness for primary school does not necessarily mean being ready to learn to read and write. A child is expected to reach school maturity before starting primary school in order to benefit from school experiences at a higher level. The duration of reaching this school maturity varies from person to person. The reasons for this difference can be determined by examining the variables that are thought to be effective according to the literature. Determining how effective a variable is in reaching school maturity is important to support this process.

Therefore, this study aims to investigate the different levels of first grade students' readiness for primary school according to various variables. In doing so, the following questions were asked:

1. What are the levels of first grade students' readiness for primary school?
2. Are there any significant differences between first grade students' readiness for primary school and their: gender, participation in artistic and sporting activities before starting primary school, school starting age, mother's educational background, father's educational background, mother's work status, birth order (sibling rank in the family), doing activities with parents at home, parents' technology use time?

Methodology

Using a survey model, this study examined the relationship between the levels of students' readiness for primary school education, which was determined by primary school teachers' observations, and several variables that were considered related to readiness. Research population was consisted of teachers teaching first grade students at primary schools in Samsun province in the 2020-2021 academic year. Study group in this research included first grade students from 370 different schools affiliated to Samsun Province National Education Directorate. Each student came from a different school and was selected randomly by their teachers. The research group was selected by simple random sampling. Each class teacher expressed his or her views on a random student from his or her own class. Data were collected using Readiness for Primary School Scale and Personal Information Form, which was developed by the researchers. Primary school principals and primary school teachers in Samsun Province were contacted and primary school teachers teaching first grade students were reached. Participant teachers were informed about the purpose of the study, and the form and scale to be used for data collection. Teachers filled out the forms online voluntarily. The data obtained in the research were analyzed using a statistical package program. While the t-Tests for Independent Groups were used to determine whether level of students' readiness for primary school scores differed according to mothers' working status, the Mann Whitney U Tests were used to determine whether these scores differed according to gender, participation in pre-school artistic or sports courses, and doing activities with parents at home. Furthermore, the Kruskal Wallis H Tests were used to determine whether readiness scores differed according to the school starting age, mother's education level, father's education level, sibling rank in the family, and the family's use of technology time. The analyzes were evaluated at the 95% confidence interval and p values <0.05 were accepted as significant.

Findings and Conclusion

The findings showed that the variables that affect first grade students' readiness of primary school differ. The readiness of the students in the study group was found to be at a good level. Gender was not found to be a factor that affects students' readiness of primary school.

Moreover, the findings revealed that primary school readiness of the students who participated in artistic and sports activities in pre-school was significantly better than those who did not. Socializing in other environments different from home where children spend most of their time before primary school, strengthening their muscles by participating in sports activities, and expanding their perceptions in the affective field by participating in art activities will contribute to their readiness for primary school.

According to the results, levels of students' readiness for primary school showed statistical differences significantly according to the school starting age. As students' school starting months increased, their primary school readiness levels increased at a significant level. The school starting age is considered an important factor for a primary school student to complete their physical development, to meet her basic needs, and to develop their self-expression skills.

In addition, Significant differences were found between both mothers' and fathers' educational status and students' readiness

for primary school. As such, it can be concluded that as the degree of the program from which parents graduated increases, the readiness level of a child for primary school also increases.

Considering the role of birth order, primary school readiness of students who were the first child of the family were found to be higher than the others. However, this variable did not make a significant difference in predicting the the level of readiness for primary school. In addition, the findings revealed that primary school readiness of children who did activities with their parents at home was higher than that of children who did not.

Based on the findings, the following recommendations are made:

-First, it should be noted that being ready to start school is related to age only. The development of each child in physical, cognitive and affective areas should be followed individually. Children should be supported in line with their needs without hesitation. This process can effectively be carried out with the awareness of family members, who have a great influence on the development and education of the child.

- The physical conditions of the schools should be improved to support children's readiness for primary school.

-Support programs should be developed in order to improve the deficiencies of students who do not receive pre-school education in managing social-emotional processes.

-Students who have not reached the expected readiness may experience difficulties in reading and writing, and adapting to school, school rules and friends. Training courses and programs can be organized for these students during the semester. Such initiatives may contribute to the school readiness of children and make it easier for them to easily adapt to new situations.